

LA SERENA — PUERTO MADRYN DEEL 1

Een grote beurt voor de auto in de Toyota-garage van La Serena. Als we daar met de auto aankomen en bespreken wat er moet gebeuren vraagt de bedrijfsleider wanneer hij vandaag klaar moet zijn. Dat is service die we niet kennen. In Nederland duurt het minstens een week voor je een afspraak kunt maken. Bij het in ontvangst nemen gaat er een plastic hoes om het stuur, de versnellingspook en de bestuurdersstoel. Wij doen intussen boodschappen bij de Lider, een hyper-supermarkt en het Homecenter, de doe-het-zelver, en twee uur later staat de auto klaar. De motorkap staat open en we weten niet wat we zien. Het motorcompartiment is schoongestoomd en ziet er weer als nieuw uit en de auto is gewassen.

De laatste dag van het jaar brengen we in het centrum van La Serena door. Een wereld van verschil met de omgeving van de strandboulevard. Drukke straten, chaos bij de taxistandplaatsen, veel kramen, markten, kortom: Zuidamerikaans en dus gezellige hectiek. Mijn gympen zijn versleten en we gaan een nieuw stel kopen in een winkel waar de Chileense die ons helpt vloeiend Nederlands blijkt te spreken, met een onvervalst Amsterdams accent. Tijdens de militaire staatsgreep is Natalia op haar twaalfde met haar ouders naar Nederland gevlucht. Haar ouders zijn daar gebleven en zij woont nu weer in Chili.

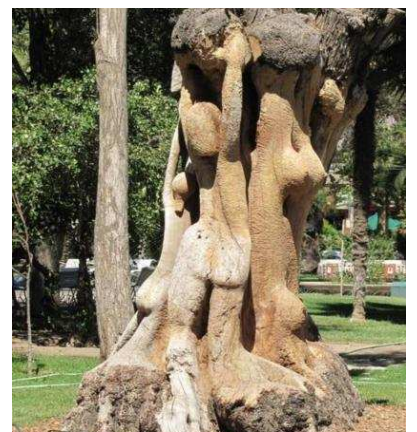
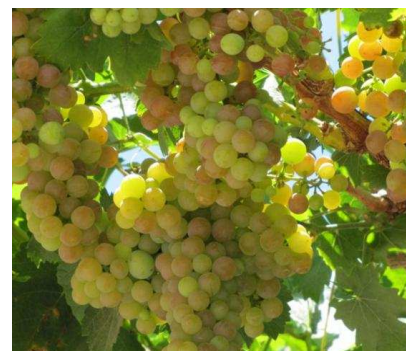
Om half tien 's avonds begint ons Sylvesterdiner in een restaurant op het strand. Rond half twaalf worden de flessen champagne, hoedjes en pruiken rondgedeeld, een glamourjuf telt de laatste minuut af en op drie plaatsen langs de kust gaat het vuurwerk de lucht in. Sinds enkele jaren is er een landelijk verbod op de verkoop van vuurwerk. Dit wordt nu verzorgd door de plaatselijke overheid.

De meeste Chilenen zijn binnen het half uur vertrokken, maar de stemming is goed en met een kleine groep mensen wordt het nog gezellig tot in de kleine uurtjes. Dansen op Zuid Amerikaanse muziek en zelfs de polonaise is hier een bekend fenomeen!

De volgende dag slapen we uit, bellen vriend Frans Poelman die op 1 januari jarig is en het nieuwe jaar met een nulletje achteraan verder moet...

Maria zet de schaar in mijn schaarse haar en rond 'Bier-o'clock', een bekende kreet van Dirk, beginnen we aan de twee flessen champagne die gisteren zijn blijven staan. Krijgen we weer ruimte in onze kleine koelkast voor de meer normale zaken. We maken er met zijn vieren een gezellige afscheidsavond van en nemen nog eens de afgelopen twee maanden door. Het is een mooie tijd geweest: samen reizen, samen de route uitzoeken, veel van elkaar leren. Vooral Maria en ik hebben veel opgestoken van de reiservaringen van onze 2nomads.

De volgende morgen, dinsdag 2 januari, zwaaien we Marie-

ken en Dirk uit. Zij gaan terug naar het noorden om een aantal dagen de Dakar-rally te volgen. Wij hebben eerst een afspraak met Carlos en Maria.

Ze zijn echte 'miners'. Ze hebben concessies voor een goud- en een kopermijn ten noorden en ten zuiden van Copiapó, maar doen het nu wat rustiger aan. De beide zeventigers brengen hun tijd deels door in hun appartement aan de boulevard in La Serena en tien dagen per maand gaan ze terug om met hun medewerkers de zaken te bespreken. Management op afstand. In feite hebben ze hun mijnen overgedragen aan hun personeel en ontvangen nog een percentage van de inkomsten. Carlos is een bevlogen verteller en we krijgen een college mijnbouwgeschiedenis van Chili. Zijn vrouw Maria kan niet stilzitten en draagt van alles aan; eerst allerlei Chileense specialiteiten die we moeten proeven, daarna stenen met ertsen en tot slot moeten we de souvenirs bekijken die ze uit Europa hebben meegenomen!

Bij het afscheid krijgen we een doos Merengue-gebak mee voor onderweg en natuurlijk enkele mooie ertsen uit hun eigen mijn.

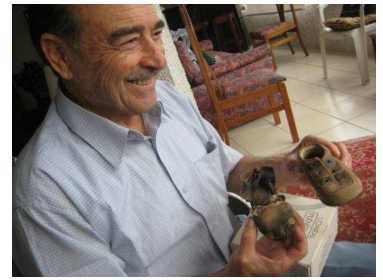
We verlaten La Serena en rijden door de vallei van de Elquivering naar Vicuna, de geboortestad van één van de twee Chileense Nobelprijs-winnaars, Gabriela Mistral, een dichteres. We passeren ons eerste stuwmeer, waarvan er de komende weken nog vele zullen volgen. De mijnen zijn de grootverbruikers en om de landbouw en fruitteelt van voldoende water te voorzien, zijn steeds betere technieken ontwikkeld om het water zo optimaal mogelijk te gebruiken.

Driekwart van deze riviervallei wordt gebruikt om de pisco-druif te verbouwen. Pisco is wereldwijd een belangrijk Chileens exportproduct. Het is een brandy, waarvan ook allerlei likeuren worden gemaakt. Vooral de Chinezen zijn liefhebbers. De volgende dagen zien we de gevolgen: elke uithoek, elke helling waar zonlicht op valt wordt, hoe steil ook, benut voor de wijnbouw. Links en rechts worden nieuwe wijngaarden aangelegd. Nadeel is dat dit ten koste gaat van de teelt van tomaten, meloenen, vijgen en kruiden.

In de omgeving van Vicuna staan op de omliggende bergtoppen veel sterrenwachten. Wij gaan 's avonds naar Karl-Heinz, een Duitser die in het centrum een oud herenhuis heeft gekocht. Via de hal komen we in een grote binnentuin met daaromheen overdekte galerijen waar hij vijf kijkers heeft opgesteld.

We ontmoeten hem 's middags voor de plaatselijke vvv. Daar drementelt hij wat rond op jacht naar klanten. Blijkbaar heeft hij een deal gesloten met de jongen achter de balie, want die geeft een speciale aanbeveling!

Nadeel blijkt toch de ligging in het centrum. Niet ver van Karl-Heinz' sterrenwacht staat een kerstboom van twintig meter met bovenop een grote verlichte ster. Die geeft zóveel licht dat de rest van het firmament minder goed zichtbaar is. Maar een enthousiaste medewerker, Hugo, student astronomie, weet dat met zijn verhalen en uitleg ruimschoots te compen-

seren.

De camping die we 's middags vinden ligt aan de rand van het dorp. De auto mag op het parkeerterrein, in de volle zon, maar gelukkig is er een klein zwembad om af te koelen.

De volgende ochtend bezoeken we eerst de grote distilleerderij van Capel, krijgen een rondleiding langs koperen ketels en duizenden houten vaten vol sterke drank en mogen na afloop proeven. Dat resulteert in de aanschaf van enkele flessen goudbruin vocht.

De onverharde weg naar Hacienda Los Andes is slechts 40 kilometer maar we doen er ruim drie uur over. Af en toe steil omhoog en de haarspeldbochten zijn zo scherp dat Maria een enkele keer achteruit moet om de draai te maken. Eerst door cactusvelden, met zicht op een van de bekendste sterrenwachten, Tololo, een paar grote glimmende koepels op ruim 3000 meter, en daarna weer de groene vallei met druiventeelt, maar nu ook weilanden met koeien en paarden. Tegenover een kleine dorpje aan de andere kant van de rivier ligt de Hacienda. Uitgestorven lijkt het. Na een korte verkenning belanden we in de keuken waar een Argentijns, een Duits en een Zwitsers meisje alles blijken te regelen. Merit, uit Zwitserland doen we meteen de groeten van Dirk en Marieken, die haar eerder hebben ontmoet op een landgoed, ook van een Duitse eigenaar, in Argentinië. Nu is ze hier de gids voor liefhebbers van trektochten te paard. Soms een dag, maar ook tochten van een week. Officieel mogen we hier niet kamperen, maar ze vinden het geen probleem wanneer we op het parkeerterrein gaan staan.

De hacienda is een mooi gerestaureerde voormalige fruitboerderij. Op het terrein staan nog steeds veel fruitbomen en er is een aantal wandelroutes aangelegd. Er worden paarden en muilezels gehouden voor de tochten. Muilezels worden hier veel gebruikt als lastdier, hier voor de trektochten, maar ook voor allerlei transport.

's Avonds eten we mee met de overige gasten, een Australisch en een Duits stel. Opmerkelijk feit: de vegetariërs zijn in de meerderheid! Alleen de Australiër en ik eten vlees.

De Aussies hebben drie maanden als vrijwilligers in een kindertehuis in Cochabamba (Peru) gewerkt en ze hebben daar vooral Nederlandse backpackers ontmoet. Ze sluiten hun mondiale trip af met een reis door Chili en Argentinië. De Duitsers doen een snelle tour van vier weken. 't Is een gezellige avond en na een laatste pisco-sour gaan we bij de auto nog even de sterrenbeelden oefenen. Orion, Jupiter, de Grote Hond, de Magellanes-nevel, we herkennen ze nog. Ook het 'valse' Zuiderkruis en om drie uur tijdens de plaspauze de echte. De hemel is hier ongelooflijk helder. Ook al omdat er nergens licht brandt.

We blijven een dag bij Los Andes, om te wandelen en ons wat in te lezen voor het vervolg van de reis.

De volgende dag nemen we de 'lange' weg terug naar La Serena, via Ovalle waar we onze boodschappen doen en naar het Monumento Nacional Valle del Encantando, waar de

mooiste Petrogliefen van Noord Chili te zien zijn. Een heuvelachtige vallei vol cactussen van een soort die we nog niet eerder zagen en daartussen grote rotsblokken vol met ingehakte figuren van dieren en mensen. Bijzonder zijn de grote indianenkoppen met verentooi. De enthousiaste beheerder weet ons een mooi bedrukt T-shirt aan te smeren. Ruimte genoeg in al die kastjes, maar ze raken nu wel erg vol.

Terug bij de kust zijn we te laat voor het park Fray Jorge. Heelaas, dus rijden we door over de Ruta 5 naar La Serena. Een vierbaansweg met om de kilometer kramen en stalletjes met fruit, groenten en geitenkaas. Zoiets zou de A1 in Nederland een stuk gezelliger maken!

We slaan nog even af bij een baai, waar we op het terras van een cabana (zomerhuisje) de Friese vlag zien wapperen. Stoppen! Foto en vervolgens een praatje met de Friezin die hier met haar Chileense man een klein bungalowparkje op poten heeft gezet. Ze moet nog één keer naar Nederland terug en acht maanden voor de klas voor ze gebruik kan maken van pré-pensioen.

In La Serena gaan we voor de laatste keer naar 'onze camping' om de volgende dag richting Paso Agua Negra te rijden. Opnieuw in Vicuna gaan we rechtsaf het dal van de Elqui in om een paar kleine slaperige dorpjes te bekijken. Ze liggen in een groene omgeving met veel populieren. Ook hier rijden we weer door een groen dal in een verder woestijnachtige omgeving. 'Hé, Nederlanders!' roept een man op straat in Pisco Elqui. Hij verschiet helemaal van kleur, rent de straat over en meldt dat in de twee jaar dat hij nu in Chili is, nog nooit landgenoten heeft getroffen. Wij doen dat bijna dagelijks!

Getrouwd met een Chileense, ontmoet op internet, woont hij nu Puerto Montt. Zijn definitieve verblijfsvergunning is bijna rond en dan kan hij hier aan de slag.

We overnachten aan het begin van de pas en vertrekken de volgende ochtend bij zonsopgang om maximaal te kunnen genieten van de lange klim en daarna de afdaling naar Argentinië. Tijdens het eerste stuk wordt het dal steeds smaller en de hellingen steiler. Toch staan ook hier elke vierkante meter waar de zon nog kan komen, wijnstokken.

Er wordt hard aan de weg gewerkt. Het laatste jaar is meer dan vijftig kilometer geasfalteerd. Dat is veel voor de omstandigheden waaronder dat moet gebeuren. Loodrechte wanden en diepe afgronden. Dagelijks glijden kleine en grote brokken steen naar beneden. Terwijl wegwerkers allerlei kunstwerken aanleggen, onder andere om de rivieroever te versterken en zo de weg veiliger te maken, passeren we meerdere keren grote wegenschaven die het gevallen puin van het de laatste 24 uur over de rand schuiven.

Met het klimmen van de weg stijgt ons respect voor deze mannen en vrouwen. De risico's zijn groot en we zijn blij met het zware dak boven ons hoofd.

Het asfalt houdt op bij de Chileense grenspost op vijftig kilometer voor de grens, de weg wordt smaller, soms steenslag, dan weer ripio en af en toe zand, waar we worden ingehaald

door de stofwolk die we zelf veroorzaken. Op 3500 meter passeren we een nederzetting met een paar gezinnen die hier al generaties lang met hun geitenkudde leven. En dat in een kale omgeving met hier en daar nog een enkel struikje. De kleuren van de bergen en de lucht worden intenser en links en rechts zien we de eerste sneeuw op de toppen. 500 Meter hoger passeren we een Argentijns stel op hun fietsen. We stoppen even, maken wat foto's en een praatje. Ze zijn vanuit San Juan naar La Serena gefietst en gaan nu weer naar huis. Ze doen ruim drie dagen over de 130 kilometer onverharde weg. Het tempo ligt rond de vijf kilometer per uur en dat betekent tweemaal overnachten in een slaapzak langs de kant van de weg op grote hoogte met temperaturen onder het vriespunt en storm op het hoogste punt. Petje af. De afdaling met al die steenslag is misschien nog wel moeilijker dan de klim.

We bereiken het voorlopig hoogste punt van onze trip: 4786 meter. Dit is de echte grens, maar natuurlijk geen levend wezen te bekennen, alleen een enkele passerende automobilist. Aan beide kanten van de pas zien we prachtig gevormde sneeuwsculpturen die langzaam dooien en hun vorm krijgen door de harde wind.

Rond vier uur zijn we bij de Argentijnse grenspost waar we, naar verwachting, onze verse producten moeten inleveren. Dat gaan we vaker meemaken.

Iets verderop, in Rodeo vinden we een kleine camping met gras én hete douches. Ongekende luxe.

Het dorp is, zoals de meeste plaatsen hier, een groene oase in de woestijn. Veel populieren, eucalyptussen en grote treurwilgen, die als een groene boog over de toegangsweg hangen.

Zo gauw je zo'n dorp uitrijdt ben je weer op de kale vlakte. Hier is een groot stuwmeer aangelegd, waar je kunt wind- en kitesurfen. In de nederzetting van de exploitanten van deze school voel je je weer helemaal in de jaren zestig.

De volgende ochtend, na een korte rit door maanlandschap, komen we in een pueblo waar in een mini-museum alle plaatselijke vondsten uit de Incatijd zijn samengebracht. Bij de ingang van de pueblo is de gebruikelijke politiepost. Dat betekent langzaam rijden en kijken of je moet stoppen. Niemand te zien, maar als we doorrijden klinkt een kreet uit de deuropening en maakt een handgebaar ons duidelijk dat we moeten stoppen. Het is geen agent, maar als ik met onze papieren het gebouwtje binnenstap haalt hij een agent, die op zijn beurt mij beduidt te wachten tot de chef zijn opwachting maakt. Inmiddels staan vier mannen om mij heen en komt een vijfde, een grote stevige en imposante meneer in uniform op mij af en stelt zich voor: "El Chèfe!" Dan volgen de bekende vragen: waar je vandaan komt, waar je naar toe gaat en tot slot de bekende riedel, van Basten, Cruyff, en bij de echte liefhebbers komt het hele Nederlandse elftal uit '78 voorbij, inclusief het schot van Rensenbrink op de paal. Vandaag gelukkig niet, maar het blijft een potsierlijk en zinloos gedoe. Handen worden geschud en ons, ook de senora, een goede reis gewenst: "Bon viaje!"

De deur van het museumpje is gesloten, we kloppen aan en gaan dan naar binnen, een ronde ruimte waar niemand is. Wel

de misvormde schedels van vroege bewoners van het gebied en een gemummificeerde indianenvrouw. Na een minuut of tien verschijnt een knul die hier zijn vakantiewerk heeft en ons het gastenboek laat invullen. De vorige bezoekers waren hier drie dagen geleden. Relaxed baantje.

We brengen nog 'even' een oud mannetje naar zijn huisje iets verderop. Dat blijkt tien kilometer zandweg te zijn, dwars door hoog struikgewas en over een onbetrouwbaar bruggetje. Goed voor Maria's 4wd-ervaring.

Terug in Rodeo nemen we de weg naar San Juan. Kaarsrecht, maar zeer heuvelig door de half-woestijn met lage struiken, rechts de hoge toppen van de Andes en wat kramen langs de weg met groenten en fruit. We laten de stad links liggen want het is heet en al laat in de middag.

De camping municipal ligt op onze geplande route naar Calingasta en twintig kilometer ten westen van de stad. De hoge eucalyptusbomen zorgen voor de nodige schaduw en een ijskoude fles Heineken uit de kantine voor de afkoeling. Het meeste bier wordt in literflessen verkocht, ook in de café's en restaurants.

In de loop van de avond ontdekken we dat we op het verkeerde deel staan. Iedereen om ons heen vertrekt na de asado en wij blijven als enige bewoners over. Er blijkt een campingge-deelte en een deel voor 'acampar' te zijn. De camping is voor dagrecreatie met de onvermijdelijke asado en 'acampar' betekent dat je 's nachts blijft staan. Geen probleem, we staan nu in ieder geval lekker rustig. Tot de volgende ochtend wanneer het vrachtverkeer vanaf vier uur achter ons langs dendert.

Tijdens ons ontbijt arriveert de schoonmaakploeg. Op een camping van minstens 10 hectare beginnen twee mannen op twee meter afstand van ons tafeltje blad te harken, natuurlijk met het nodige stof. Je gelooft het niet, maar ze willen zelfs onder de tafel door. Als wij klaar zijn, zijn zij dat ook en gaan op een bankje bij de bbq zitten uitrusten. Hilarisch!

We verlaten de camping en nemen de weg naar de vallei van Calingasta en Barreal. Na 15 kilometer een schrikhek met een bord dat aangeeft dat de weg wegens werkzaamheden is afgesloten. We verwonderen ons nergens meer over, maar dit hadden ze toch ook wel even bij de uitvalsweg in San Juan kunnen vermelden. Terug bij de camping zie ik de vriendelijke agente die ons gisteren de weg wees naast de parkeerstrook staan en vraag haar waar de omleiding is. Ze weet niets van een afgesloten weg en neemt contact op met het hoofdbureau. We moeten terug naar San Juan en dan zestig kilometer naar het noorden, waar we gisteren vandaan kwamen. Een omweg van 160 kilometer. Even een dilemma, wel of niet naar Calingasta. Uiteindelijk besluiten we dat het de moeite waard moet zijn, gaan terug en komen na een paar uur in een groene riviervallei op de hoogvlakte tussen twee bergketens. Vooraf hebben we in San Juan vers fruit en groenten ingeslagen, die we aan de rand van Calingasta bij de controlepost weer mogen inleveren. Gggrrrr!

We krijgen wel een mes en een tafeltje met twee stoelen aangeboden om onze sinaasappels ter plekke op te eten.

Het is zaterdag en na al het stof en vaak veel te warme nach-

ten op lawaaiige campings trakteren we onszelf op een cabana naast een groot zwembad aan de rand van het dorp. We doen eerst de was van twee weken, die door de felle zon en de warme wind binnen het uur droog is. Wij douchen zand en zweet van ons lijf en blijven lekker lang in het zwembad liggen. 's Avonds stippelen we een globale route voor de komende dagen uit. Nu de Dakar-rally in de buurt is, willen we daar ook wel iets van meemaken.

Op zondag verkassen we naar het iets zuidelijker gelegen Barreal. De weg gaat langs weilanden, wijngaarden, olijf- en amandelbomen, mais en ook veel velden vol met kruiden. Het dorp begint met een groot populierenbos en behalve de doorgaande weg, zijn alle straten onverhard. De huizen zijn nauwelijks zichtbaar door de vele bomen die er een groot groen geheel van maken. De sfeer is van honderd jaar terug, bijna geen auto's, af en toe een fietser die passeert en mensen die op een kruispunt een praatje met elkaar maken.

In het centrum een camping municipal. Aan de buitenkant van het toiletgebouw wordt in een schoorsteen een vuur gestookt voor de warmwatervoorziening.

Onze burens komen meteen een praatje maken over onze auto. Hier heerst nu de Dakar-koorts en die slaat bij de Argentijnen heftig toe. De komende dagen wordt de Toyota honderden keren gefotografeerd. Met de kinderen voor de auto, op de auto en in de auto. Het interieur wordt nauwgezet bestudeerd en besproken. Voor onze kennis van het Spaans niet verkeerd en we leren in korte tijd veel bij.

Ook hier worden 's nachts de vuilnisbakken door de campinghonden op de kop gezet op zoek naar asado-resten. De volgende morgen ligt een deel van het terrein bezaaid met rotzooi. Je zou denken dat je uit ervaring weet hoe je dit soort ellende kunt voorkomen. Blijkbaar ligt dat anders.

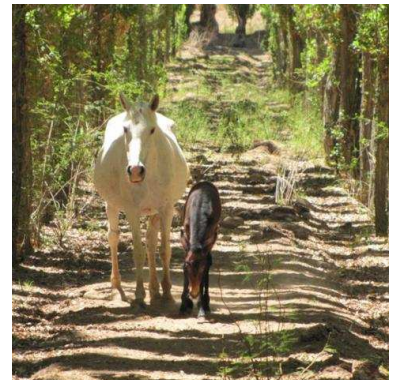
In Barreal ontmoeten we Bernd, 'El Alemán', die een hospedaje met restaurant runt. Hij is na vijftien jaar werken in de haven van Buenos Aires als adviseur en vertegenwoordiger van een grote Duitse rederij, in Argentinië blijven hangen en geniet nu met zijn Argentijnse vrouw en dochtertje van het zonnige leven in deze prachtige vallei. Hij vertelt zijn levensverhaal en zit ondanks zijn 70 jaar nog boordevol plannen.

Aan de oever van de rivier bezit hij een grote kavel waar nu vakantiehuizen worden gebouwd voor enkele zeer bemiddelde Europeanen. Over enkele weken wordt daar een parkeerplaats voor campers aangelegd. Dus of we nog maar weer eens terug willen komen en of we een en ander ruchtbaar willen maken onder de 'Weltbummler'.

We blijven een extra dag in Barreal, bezoeken NP El Leoncito en een van de sterrenwachten, waar een letterlijk nietszeggende medewerker ons langs wat plaatjes en foto's leidt.

Naast het park is een grote zandvlakte van een paar kilometer breed en vijftien kilometer lang, waar regelmatig wordt gezeild, vergelijkbaar met ons strandzeilen. Hier ligt het wereldrecord windkarten van 137 km/u. Natuurlijk gaan we daar even met de auto op en laten ons zandstralen, want het stormt en de sanddevils vliegen om ons heen.

Op dinsdag zijn we vroeg uit de veren en rijden om zeven uur

richting Uspallata (In Uspallata zeggen ze 'Oespasjatta', in Mendoza 'Oespaljatta' en in San Rafaël 'Oespajatta'!)

We zijn al veel gewend als het om stof gaat, maar deze weg is het begin van een aantal zeer stoffige dagen, vooral buiten, maar ook in de auto. Het stof is fijner dan poedersuiker en dringt door tot in de kleinste kieren. Zelfs de goed verpakte spullen in de kastjes blijken enkele dagen later vol stof te zitten. Ook laptop en camera moeten regelmatig worden schoongeblazen.

De wind staat dwars op de weg en dat scheelt. De wolken achter onze en andere auto's wordt direct weggeblazen. Maar gisteren stond de wind recht op de weg en hadden we soms minutenlang geen enkel zicht.

We zijn al om half negen in Uspallata en besluiten de pasweg tot de Chileense grens te nemen. Eerst naar de beroemde Puente del Inca en daarna het NP Aconcagua.

De Puente is een natuurlijke brug in vele kleuren boven de rivier. Een toeristische trekpleister van jewelste waar busladingen toeristen worden losgelaten, snel een foto maken om vervolgens langs de markt met kunstnijverheid te slenteren.

In het NP van de Aconcagua, met 6962 meter de hoogste berg buiten de Himalaya, maken we een mooie wandeling met uitzicht op de besneeuwde toppen van de omliggende bergreuzen. Om het basiskamp te bezoeken moet je een paar dagen uittrekken. 's Zomers staan daar honderden tentjes van echte klimmers en van wandelaars die komen kijken en genieten van de natuur. Op de terugweg bezoeken we een klein maar indrukwekkend kerkhofje met uitsluitend omgekomen klimmers. Rond een heuveltje met op de top een kruis, met bergschoenen behangen, liggen de meestal nog jonge klimmers uit de hele wereld, onder stenen met bijzondere opschriften. De Aconcagua kent net als de Mt. Everest vele slachtoffers.

Terug in Uspallata drinken we een pils op het terras van café Tibet. De eigenaar heeft zijn zaak volgestopt met opgekochte rekwisieten uit de film 'Seven years in Tibet' die hier in de omgeving is opgenomen. Dus weet waar je naar kijkt, geen Himalaya-, maar Andestoppen.

We komen aan de praat met een Zuidafrikaan die hier al jaren woont en aanschuift wanneer hij ons Nederlands hoort praten. Het gaat al gauw over de dramatische toestand in zijn land, waarvan hij verwacht dat na het wk-voetbal, Nelson Mandela uit de weg wordt geruimd om daarna te vervallen in dezelfde diepe ellende als het Zimbabwe van Mugabe.

Twee motorjongens lopen langs en roepen "Hé Boer!" Het zijn Zuidafrikaanse Dakar-volgers die onmiddellijk aan de tongval hebben gehoord dat hier een collega van hen zit, want zij zijn ook 'Boere' zoals ze zich zelf graag noemen. Verhalen, waar je niet vrolijk wordt, gaan over en weer en ik zal jullie de details besparen. Het is diepe treurnis in de zuidpunt van Afrika en de meeste blanken zijn doodsbang voor het moment waarop Mandela niet meer is. Ze maken plannen om te vertrekken en vinden het WK 2010 één grote farce.

